

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 17C/244/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114216745
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Kačmár
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2015:3114216745.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín v právnej veci navrhovateľa: COFIDIS, a.s., so sídlom v Bratislave, ul. Suché mýto 1, IČO: 36816337, zastúpený zástupcom: Advokátska kancelária Antovszká, s.r.o. so sídlom v Bratislave, ul. Bárdošova 2/A, proti odporcom: 1. Y. O., bytom Q. O., X. XXX, 2. U. O., bytom Q. O., X. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, ul. Fedinova 9, o zaplatenie 401,21 eur, sudcom JUDr. Erikom Kačmárom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a** .

II. Odporcom súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

III. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Okresnému súdu Trenčín bol dňa XX.XX.XXXX doručený návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporcom domáha, aby súd rozhodol o splnení ich povinnosti zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne sumu 401,21 eur. Zároveň si navrhovateľ uplatnil aj právo na náhradu trov konania. Návrh odôvodnil tým, že s odporcom v 1. rade a 2. rade uzatvoril dňa XX.XX.XXXX Zmluvu o revolvingovom úvere č. 70157454. Návrh zmluvy o úvere a Všeobecné obchodné podmienky, ktorú sú súčasťou zmluvy, obsahovali najmä údaje o výške úverového limitu, úrokovej sadzbe 2,14 % mesačne, poistnom, hodnotu RPMN 29 %. Po poskytnutí údajov od odporcov, navrhovateľ posúdil podmienky na poskytnutie úverového limitu a dňa 09.06.2008 schválil úverový limit vo výške 663,88 eur. Čerpanie úveru sa uskutočnilo na základe žiadosti odporcov poukázaním peňažných prostriedkov na bankový účet odporcov, ktorý bol uvedený v úverovej zmluve. Odporcovia celkovo prečerpali 1.019,52 eur. V úverovej zmluve, ktorej súčasťou sú aj VOP si dohodli podmienky splácania úveru a riadnych úrokov, teda výšku minimálnej mesačnej splátky, dátum splatnosti mesačnej

splátky najneskôr do 15. dňa v mesiaci, sadzbu úroku 2,14 % mesačne a výšku poistného za poistenie schopnosti splácať úver 0,65 %. Odporcovia splátky neplatili riadne a včas, čím porušili zmluvu, a preto navrhovateľ listom odstúpil od zmluvy o úvere podľa čl. 8 VOP. V bode 3 čl. 4 VOP je uvedené, že keďže ide o revolvingový úver, zmluva o úvere je uzatvorená na dobu neurčitú a jeho čerpanie a splácanie závisí na klientovi, preto nemožno presne vyčísliť počet splátok úveru ani dobu splácania úveru. Ďalej poukázal na príslušné ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok, ktoré upravujú splatnosť minimálnych splátok a na aké plnenie sa použije splátka úveru. Odporcovia zároveň pristúpili k poisteniu úveru, pretože v úverovej zmluve nevyznačili miesto s uvedením odmietnutia poistenia. V dôsledku poistenia sú povinní nahradiť navrhovateľovi poistné vo výške 0,65 % aktuálneho dlhu. Poistným obdobím bol kalendárny mesiac. Ku dňu podania návrhu odporcovia uhradili celkovo sumu 1.472,12 eur. Žalovaná

suma pozostáva z úveru vo výške 374,56 eur, úroku vo výške 22,84 eur a z poplatkov z omeškania splácania úveru vo výške 3,81 eur.

Elektronickým podaním zo dňa 27.08.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník, a to na stranu odporcov. Vedľajší účastník je združenie pôsobiace na ochranu práv spotrebiteľov. Vstup vedľajšieho účastníka bol navrhovateľovi aj odporcom riadne oznámený. Odporcom v 1. a 2. rade bol dňa 10.10.2014 zároveň doručený aj návrh na začatie konania. Odporcovia na toto oznámenie súdu nereagovali, rovnako ako ak na doručený návrh na začatie konania.

Vedľajší účastník sa v konaní k návrhu nevyjadril. Vzhľadom na námietku navrhovateľa proti vstupu vedľajšieho účastníka súd uznesením zo dňa 19.12.2014 rozhodol tak, že vedľajšie účastníctvo vedľajšieho účastníka v tomto konaní je prípustné.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, ktorého sa nezúčastnili účastníci konania ani právny zástupca navrhovateľa a vedľajší účastník. Svoju neprítomnosť rovnako ako neprítomnosť navrhovateľa ospravedlnil právny zástupca navrhovateľa v podaní zo dňa 30.10.2015. Na vykonanom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so Zmluvou o úvere, prílohou č. 4 k Zmluve o úvere, VOP na č. I. 8-9, prílohami 1 až 3 k Zmluve o úvere, výpoveďami zo zmluvy o úvere z č. I. 17, 18 a výpismi z úverového účtu na č.I. 19 až 24 a 48 až 49. Po tomto oboznámení sa s návrhom a listinnými dôkazmi súd zistil podstatný skutkový stav, na ktorý aplikoval nižšie uvedené ustanovenia právnych predpisov.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 261 ods.3 písm. d) Obchodného zákonníka, v znení účinnom v čase vzniku záväzkového vzťahu, touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu zo zmluvy o úvere (§ 497).

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 ods.1 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 494 Občianskeho zákonníka z platného záväzku je dlžník povinný niečo dať, konať, niečoho sa zdržať alebo niečo trpieť a veriteľ je oprávnený to od neho požadovať.

Podľa § 52 ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka v účinnom znení, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm.a/, b/ zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.07.2008, ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme a zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods.2 písm. g/, i/, k/ zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2.

Podľa § 4 ods.3 zákona o spotrebiteľských úveroch pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 4 ods. 5 zákona o spotrebiteľských úveroch od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Navrhovateľ odvodzuje svoje právo na žalovanú sumu od zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú uzatvoril s odporcami v 1. a 2. rade. Táto úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 Občianskeho zákonníka, pretože pri ich uzatváraní navrhovateľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a odporcovia sú fyzickými osobami a nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o návrhu navrhovateľa otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch. Napríklad podľa zákona o ochrane spotrebiteľa alebo zákona o spotrebiteľských úveroch. Zároveň ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

Pojem revolvingový úver nie je zákonným pojmom. Zákony o spotrebiteľských úveroch, resp. Obchodný zákonník pojem revolvingový úver nepoznajú. Vo všeobecnosti možno uviesť, že tzv. revolvingový úver je určitou modifikáciou kontokorentného úveru. Používa sa najmä pri podnikaní. V rámci dohodnutého revolvingového úveru veriteľ poskytuje dlžníkovi krátkodobý úver na dohodnutú sumu, ktorá sa nesmie prekročiť. Je charakteristický tým, že veriteľ sa zaväzuje v zmluve o úvere tento úver ku dňu splatnosti znovu obnoviť (revolvovať) pri splnení vopred stanovených podmienok. Požiadavky na znovu dohodnutú sumu sa berú ako nový úver. Na druhej strane v prípade nevyčerpania celej sumy sa môžu účtovať poplatky za nevyčerpanú časť. Tento úver sa poskytuje spoľahlivým a bonitným klientom, u ktorých v určitých intervaloch opakovane dochádza k požiadavkám na úver, poskytovaný na tie isté účely. Je to krátkodobá forma financovania, pri ktorej sú predmetom úverovania opakujúce sa potreby krytia obežných prostriedkov (pohľadávok a zásob).

Ako je uvedené vyššie, zákon o spotrebiteľských úveroch nepozná typ úveru, ktorý sa označuje ako revolvingový úver. Zákon o spotrebiteľských úveroch však celkom jednoznačne ustanovuje, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere, na ktorý sa tento zákon vzťahuje, je potrebné, aby boli uvedené náležitosti podľa § 4 ods.2 tohto zákona. Ako je uvádzané aj vyššie, revolvingový úver je charakteristický tým, že požiadavka na znovu dohodnutú sumu úveru (tzv. úverový rámec) sa berie ako nový úver, teda ako nová úverová zmluva, ktorá má pri spotrebiteľskom úvere predpísanú písomnú formu (§ 4 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch). Nie je teda možné ďalší úver platne dohodnúť inak ako písomne. V opačnom prípade nemá veriteľ právo na žiadne zmluvné plnenie, okrem prípadného práva na vydanie bezdôvodného obohatenia na strane dlžníka z dôvodu prijatia plnenia na základe neplatnej zmluvy.

Navrhovateľ takisto argumentuje tým, že vzhľadom k tomu, že zmluva je uzatvorená na neurčitú dobu a ide o revolvingový úver, nemožno presne vyčísliť počet splátok úveru a dobu jeho splácania. V tejto súvislosti súd uvádza, že poskytnutím tzv. revolvingového úveru, resp. uzatvorením úveru, pri ktorom nie je možné uvádzať nevyhnutné zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tak de facto dochádza k nerešpektovaniu kogentnej zákonnej úpravy a jej obchádzaniu. Výsledkom toho je, že spotrebiteľovi je poskytnutý úver bez dodržania zákonných podmienok, čím v takom prípade nie je dosiahnutý účel zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorým je zabezpečenie ochrany spotrebiteľa, teda transparentné a prehľadné úverovanie obyvateľov, spotrebiteľov. Práve táto kogentná legislatívna úprava je reakciou zákonodarcu na nejasné a neprehľadné podmienky splácania

spotrebiteľských úverov, kedy spotrebiteľ len zo znenia zmluvy objektívne nevie koľko peňazí a dokedy má pri nepravidelnom (viacnásobnom a opakovanom) čerpaní úveru (tzv. revolvingového) veriteľovi vrátiť, resp. zaplatiť. V takých prípadoch mu neostáva nič iné, ako sa spoliehať len na subjektívne vyčíslenie dlhu veriteľom.

Súd preto uzatvára, že zákonný následok uvedený v § 4 ods.3 zákona o spotrebiteľských úveroch pre nesplnenie podmienok podľa odseku 2 písm. g/, i/, k/ nie je možné vylúčiť len preto, že navrhovateľ v čase poskytnutia úveru nevedel určiť počet splátok a dobu splácania úveru. V prípade, že sa tomu chcel navrhovateľ vyhnúť, mohol s odporcami opakovane uzatvárať riadne písomné úverové zmluvy s uvedením všetkých zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch, resp. podľa neskoršej právnej úpravy. V navrhovateľom predloženej Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXX absentujú zákonom o spotrebiteľských úveroch požadované údaje, a to údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. K rovnakému právnomu záveru vyplývajúcejmu z neuvedenia údaju o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov dospel vo viacerých svojich rozhodnutiach aj Krajský súd v Trenčíne, napr. v rozsudku sp.zn. 5Co/46/2013, 5Co/133/2015, 19Co/200/2015, 17Co/1003/2014.

Vzhľadom k preukázaniu skutočnosti, že odporcovia navrhovateľovi zaplatili celkovo sumu 1.472,12 eur, k tomu, že im bola poskytnutá suma 1.019,52 eur a k tomu, že navrhovateľ nepreukázal svoje platné právo na zaplatenie akéhokoľvek úroku alebo poplatku za poskytnutie tejto sumy peňazí od odporcov, súd návrh navrhovateľa na žalovanú sumu zamietol v celom rozsahu.

Súd považuje za potrebné nad nevyhnutný rámec tohto odôvodnenia uviesť aj to, že súčasťou uzatvorenej úverovej zmluvy majú byť aj tzv. Všeobecné obchodné podmienky. Po ich preštudovaní súd konštatuje, že tieto sú napísané fakticky nečitateľným písmom (veľkosť písma je minimalizovaná tak, že je nečitateľné bez použitia optických pomôcok, napr. lupy). K obdobným skutočnostiam sa vyjadril aj Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozsudku 6Co/655/2013 zo dňa 17.12.2013, s ktorého odôvodnením sa súd stotožňuje aj v tomto konaní. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že vychádzajúc z komunitárneho práva - smernice č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, je potrebné starostlivo posudzovať spotrebiteľskú zmluvu a poskytnúť spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane ochranu. Na zákonom predpísaných náležitostiach spotrebiteľského úveru je potrebné bezvýhradne trvať, keďže ich účelom je predovšetkým jasná a zrozumiteľná úprava práv a povinností zmluvných strán a tým aj ochrana spotrebiteľa. Úverové podmienky, uvedené na rube úverovej zmluvy, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, sú rozsiahle, písané takmer nečitateľným drobným písmom, že spotrebiteľ ani nemal reálnu možnosť pri podpisovaní úverovej zmluvy sa s nim oboznámiť, i keď obsahujú aj sankcie, poistenie a podobne. Už len túto okolnosť možno považovať za rozpornú s dobrými mravmi (podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa), keďže takýto spôsob úpravy zmluvných povinností možno považovať za nekalý. Zmluva o (revolvingovom) úvere v prejednávacom prípade tak nielenže nespĺňa nevyhnutné náležitosti zákona o spotrebiteľských úveroch, ale ako taká bola uzatvorená v rozpore so zákonom, nakoľko bola uzatvorená za použitia nekalej obchodnej praxe. Odporcovia nemali primeranú, reálnu možnosť na oboznámenie sa so zmluvnými podmienkami, tieto im neboli jasným, čitateľným a zrozumiteľným spôsobom poskytnuté.

Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože odporcovia boli v konaní plne úspešní. Vzhľadom k tomu, že odporcovia si v konaní právo na náhradu trov konania neuplatnili a z obsahu spisu im žiadne trovy konania ani nevyplývajú, súd odporcom náhradu trov konania nepriznal. Z rovnakých dôvodov súd rozhodol aj o tom, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.(§ 205 ods.1 O.s.p.)

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že :

- a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p.,
- b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozdujúcich skutočností,
- d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§ 205a/,
- f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.